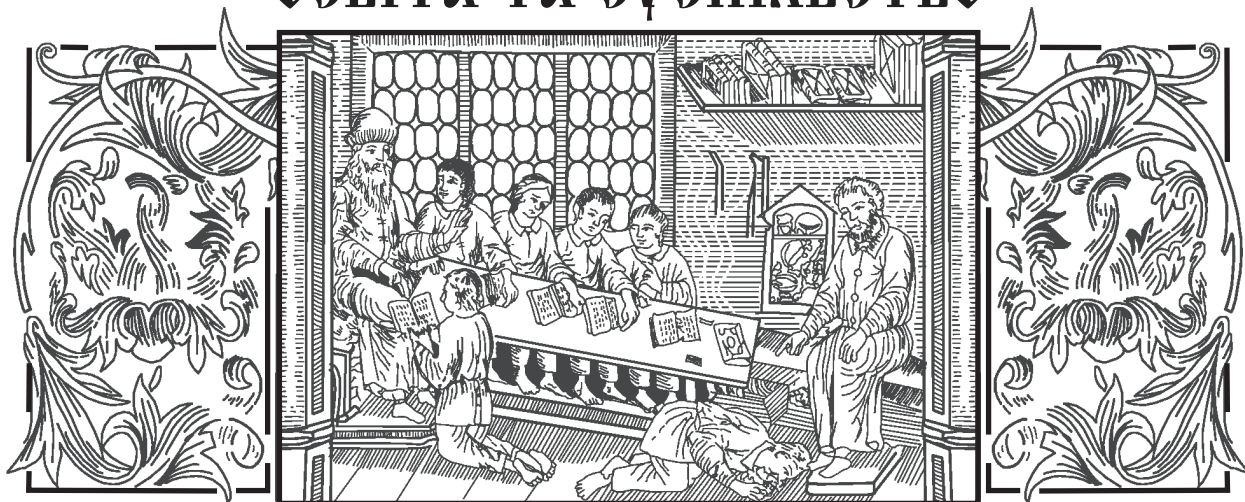

ОСВІТА ТА СУСПІЛЬСТВО

УДК 37.014.5

З піклуванням про майбутнє своїх випускників

Сергій Панченко,
доктор технічних наук, професор, ректор,

Олексій Костенніков,
кандидат технічних наук, доцент,

Дмитро Мкртчян,
кандидат технічних наук, доцент,
Українська державна академія залізничного транспорту

Шерше робоче місце для вчорашнього студента є дуже важливим. Закінчивши навчання, випускники багатьох вищих навчальних закладів стикаються з нагальною нині проблемою працевлаштування.

Серед причин цього — і надлишок фахівців певних спеціальностей, яких щорічно випускають вітчизняні ВНЗ, і відсутність досвіду роботи за фахом, якого вимагають практично всі роботодавці, і прогалини у професійній підготовці, зокрема недостатній рівень теоретичної підготовки, не підкріплений відповідним розвитком трудових умінь і навичок.

Студенти Української державної академії залізничного транспорту (м. Харків)

не переймаються такою проблемою. Вони спокійно навчаються і з впевненістю дивляться у майбутнє, знаючи, що рідна Академія допоможе їм зробити правильний старт у своїй професійній кар'єрі.

Запорукою цього є сформована з роками система сприяння працевлаштуванню випускників Академії, яка довела свою ефективність в умовах ринку праці. Щорічно близько 80 % випускників Академії розподіляються на залізниці України, підприємства транспортної інфраструктури та інших галузей.

Основним керівним і координуючим органом Академії з питань працевлаштування є Центр навчально-практичної підготовки та сприяння працевлашту-

ванню студентів і випускників (ЦПП). Метою роботи ЦПП є підвищення якості практичної підготовки студентів для задоволення потреб залізничного транспорту та інших галузей економіки України у кваліфікованих спеціалістах, а також контроль за працевлаштуванням і сприяння працевлаштуванню випускників академії, прискорення адаптації випускників на виробництві. З 2011 року в Академії працюють постійно діюча комісія з питань сприяння працевлаштуванню студентів-випускників і відповідні комісії на факультетах. Створена і постійно оновлюється база даних студентів і випускників, що звернулися з питань працевлаштування. З іншого боку, постійно проводиться робота щодо накопичення потенційних роботодавців. З питань працевлаштування студентів і випускників Академія тісно співпрацює з Південною, Донецькою, Південно-Західною, Одеською, Львівською, Придніпровською залізницями, а також з такими підприємствами, як КП «Харківські теплові мережі», ВАТ «Гіпрозаводтранс», ДП «Укрзалізничпроект», Харківський метрополітен, ВАТ «Турбоатом», ЗАТ «Трансміст» (м. Чернівці), ПАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло шахтаря», ДП «Електроважмаш», ВАТ «Тепловозремонтний завод» (м. Полтава), ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод», Стаханівський вагонобудівний завод, завод імені Малишева, та іншими.

Вже з перших кроків навчання, а точніше, — ще під час вступу до Академії, молода людина має можливість знайти майбутнє місце роботи завдяки діючій системі цільового направлення до ВНЗ. Це стосується і молоді із сільської місцевості, що проживає у зоні функціонування структурних підрозділів залізниць і бажає здобути вищу освіту за державні кошти, а згодом і працювати на залізничному транспорті. Цільове направлення служби кадрів залізниці на підготовку фахівців є тристороннім договором між студентом, Академією та залізницею. Відповідно до цього направлення

здійснюється підготовка випускника для конкретного підрозділу залізниці та його подальше працевлаштування. Студенти, які навчаються за цільовими напрямками, постійно підтримують зв'язок із місцем майбутнього працевлаштування. За станом їх навчання, проходженням усіх видів практик постійно спостерігають уповноважені представники відділів кадрів, які надають своєчасні консультації з питань працевлаштування.

«Одним із чинників майбутньої успішної адаптації випускників на виробництві є продумана наскрізна практична підготовка студентів, що системно об'єднує декілька видів практики, — вважає декан факультету «Управління процесами перевезень» Дмитро Мкртичян. — Вже після закінчення студентами першого курсу нашого факультету передбачено проходження загальної залізничної практики на підприємствах і їх об'єктах у залізничному вузлі».

Під час проведення практики студенти ознайомлюються з технічним оснащенням, технологією роботи і показниками основних залізничних станцій вузла. Особливу увагу керівники практики приділяють питанням безпеки руху поїздів і техніки особистої безпеки. На сортувальних станціях студенти знайомляться з призначенням парків, колійним розвитком, роботою сортувальної гірки, станційного технологічного центру. При відвідуванні пасажирських станцій і вокзалів студентів знайомлять з їх основними пристроями, технологією обробки поїздів усіх категорій, взаємодією між пасажирською технічною станцією та вокзалом. На пасажирських технічних станціях студенти ознайомлюються з колійним розвитком, пристроями з підготовки составів пасажирських поїздів у рейс, з обладнанням і призначенням ремонтно-екіпірувального депо, схемою станції. На вантажних станціях вони вивчають обладнання, технологію виконання вантажних і комерційних операцій, пристрої механізації вантаж-

но-розвантажувальних робіт і безпеку їх виконання, взаємодію станції з під'їзними коліями.

Тривалість загальної залізничної практики — два тижні. Після закінчення практики передбачено підготовку звіту та складання заліку.

Студенти другого курсу, звернувшись до ЦПП, мають можливість отримати робітничу професію провідника пасажирського вагона та працювати під час зимових і літніх канікул у студентських загонах. Студенти, які мають високі показники у навчанні, мають можливість працювати у цілорічних загонах, якщо в цьому є потреба підприємств залізничного транспорту. Це дає можливість студентам на практиці застосувати отримані теоретичні знання, а також заробити певні гроші, що є дуже актуальним у сучасних ринкових умовах.

На третьому курсі студентам факультету «Управління процесами перевезень» пропонується отримати робітничі професії за майбутнім фахом. Організацією та проведенням курсів з робітничих професій займається ЦПП, який на сьогодні має ліцензію на підготовку студентів факультету УПП за такими робітничими професіями: прийомоздавальник вантажу та багажу, приймальник поїздів, сигналіст, касир товарний (вантажний).

Після закінчення третього курсу навчальним планом підготовки студентів факультету «Управління процесами перевезень» передбачено проходження технологічної практики, на якій студенти можуть бути працевлаштовані за отриманими раніше робітничими спеціальностями відповідно до майбутнього фаху. Студенти, які мають цільові направлення, під час технологічної практики працюють на своїх майбутніх підприємствах.

Технологічна практика проводиться на технічно оснащених сортувальних, дільничних, вантажних і пасажирських станціях за місцем проживання студента. Метою технологічної практики є закріплення поглиблених теоретичних знань, здобутих

при вивченні циклу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін; набуття навичок самостійної роботи на посадах робітника та молодшого керівного складу залізничних станцій; проведення аналізу та пошуку резервів підвищення ефективності технології та організації перевезень за індивідуальними завданнями. Під час проходження практики мають бути зібрані необхідні дані для подальшої навчально-дослідної роботи студентів, набуті навички для освоєння дисциплін згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики. Тривалість технологічної практики — вісім тижнів. За результатами практики подається письмовий звіт і складається залік.

Оскільки Академія здійснює підготовку випускників за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, то вже після закінчення четвертого курсу студенти факультету «Управління процесами перевезень» можуть працювати за отриманими професіями.

Для студентів, які продовжили навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліст або магістр, на заключному етапі навчання передбачено проходження управлінської практики для оволодіння навичками майбутньої інженерної роботи. Управлінська практика передбачає подальше закріплення та поглиблення теоретичних знань, вивчення удосконаленої технології процесу перевезень і структури управління підрозділами залізниць. На практиці вивчаються функції інженерно-технічного персоналу, який займається нормуванням, обліком, аналізом експлуатаційної роботи залізниць з перевезень вантажів, пасажирів, впровадженням нової техніки та прогресивної технології. Практика проводиться в дорожніх центрах управління (ДЦУ) і дирекціях залізничних перевезень (ДН). Після проходження управлінської практики подається звіт і складається залік.

Під час виконання дипломного проектування згідно з навчальними планами підготовки магістрів передбачено проходження переддипломної практики (ста-

жування), яка може бути пройдена вже за майбутнім місцем працевлаштування. Під час підготовки дипломної роботи ставляться і вирішуються питання, які можуть бути використані випускником у подальшому при роботі на виробництві.

Заходи, передбачені в Академії, сприяють забезпеченню якісної практичної підготовки випускників факультету «Управління процесами перевезень», їх працевлаштуванню та подальшій адаптації на виробництві. Наявність наскрізного практичного досвіду, який отримують студенти під час навчання та проходження передбачених видів практик, підвищує їх привабливість для майбутніх роботодавців і дає переваги порівняно з іншими здобувачами в пошуках робочого місця.

Шерелік місць працевлаштування та умов, які роботодавець зобов'язується створити випускнику (забезпеченість житлом, розмір заробітної плати та інші соціальні гарантії) надходять до академії від залізниць, підприємств, установ та організацій у розрізі спеціальностей. Постійно проводиться моніторинг вакансій і складається графік розподілу випускників з кожної спеціальності, який доводиться до кадрових служб залізниць України та інших підприємств.

Щорічно в Академії проводяться ярмарки вакансій, на які запрошуються представники залізниць, підрозділів залізничного транспорту, промислових підприємств. Активну участь у ярмарках беруть студенти четвертого та п'ятого курсів. Такі заходи дозволяють студентам отримати інформацію щодо наявності вакантних посад, потреби у фахівцях на підприємствах, вимог

роботодавців до випускників, а також безпосередньо поспілкуватись з представниками залізничних підрозділів. Перед проведенням ярмарки факультети готують для майбутніх роботодавців інформацію щодо місця проживання, отриманої робітничої професії та фаху випускників. Це дозволяє роботодавцям завчасно підготуватися до зустрічі з випускниками з питань їх працевлаштування. Зі списками вакантних посад випускники ознайомлюються в деканатах і Центрі навчально-практичної підготовки та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників.

Гвідченням ефективності працюючої в Академії системи сприяння працевлаштуванню є слова випускника факультету «Управління процесами перевезень» 2013 року Тараса Терещенка, який працює оператором при черговому по сортувальній гірці станції Основа Південної залізниці: «Під час практики отримав суттєвий досвід і зміг побачити реальну роботу оператора при черговому по станції, сигналіста, складача поїздів, прийомоздавальника вантажу. Це допомогло визначитися з майбутнім місцем роботи, сформуванню професійні вміння та навички самостійної роботи у виробничих умовах. Стала у нагоді наявність робочої професії прийомоздавальника вантажу, яку я отримав у ЦПП і за якою мав можливість працювати під час проходження технологічної практики. Нині розумію, що завдяки постійному поєднанню теоретичної підготовки та практичного досвіду отримав якісну фахову підготовку для подальшої роботи на залізничному транспорті».

10.05.2014